

Udjavning, og kun det er en virkelig Udjavning hvor ingen Erstatning gives.

Nørgaard: Jeg skal nu langtfra indlade mig paa, hvorvidt nogle af de her fremsatte Forslag enten ere heelt retfærdige eller heelt uretfærdige; thi disse ere jo fremsatte efter de forskellige Anskuelse om denne Sag. Den ærede Forsamling vil see, hvad Hensigten er med mit Forslag. Jeg har ifølge min Overbeviisning om denne vigtige Sag ikke kunnet være saa ganske enig i enten de af Udvalgets Majoritet eller de af Udvalgets Minoritet fremsatte Forslag i deres Heelhed, men kun i enkelte Dele af samme; og jeg har paa Grund deraf tilladt mig at stille disse Forslag, som findes anførte paa Afstemningslisten under Nr. 17, 18 og 20. Hvad nu de to førstnævnte Forslag angaaer, da stille de sig jo noget fra Udvalgets Majoritets Forslag deri, at jeg har foreslaaet at capitalisere med 12½ og 15, istedetfor at Udvalgets Fleertals Forslag gaaer ud paa at capitalisere med 15 og 20. Det er jo deraf indlysende, at jeg, hvad de to første Punkter angaaer, ikke har været saa rundhaandet, om jeg saa maa udtrykke mig, som Udvalgets Fleertal. Men, hvad derimod angaaer det af mig stillede Forslag under Nr. 20, da har jeg efter min Mening der igen været mere rundhaandet, idet mit Forslag gaaer ud paa at indrømme Amortisation af de udstedte Obligationer.

Jeg har saaledes efter min Formening søgt med mit Forslag at danne en Middelvei imellem de af Udvalgets Majoritet og Udvalgets Minoritet fremsatte Forslag; men, hvorvidt jeg hermed har været heldig eller ikke, det vil nu Tiden vise. — Den ærede Ordfører har idag meget rigtigt bemærket, at man ikke let kunde fremsøre nogen positiv Grund, hvorefter man kunde bestemme Erstatningen, enten efter den ene eller den anden Form; deri har den ærede Ordfører fuldkommen Ret; thi det er ogsaa min Mening, at det er Noget, som maa bestemmes efter et Billigheds Hensyn. — Jeg maa tilstaae, at jeg i Genhold til min Overbeviisning om denne Sag aldrig kan erkjende, at dette Hartkorn har nogen streng Ret til Erstatning; thi efter min Mening er denne Eftergivelse ikke tilstaaet dem under Form af

noget reelt Privilegium; var den det, saa bør der gives fuldstændig Erstatning; men det er et Privilegium, som er dem tilstaaet under en ganske almindelig Lovs-Form, og som den Lovgivende Magt har forbeholdt sig Ret til at have, naar det Almindelige Ret og Vel kræver det, og det kan vist neppe nægtes, at vor Nutid er en saadan, hvor man med Sandhed kan sige, at det almindelige Vel kræver, at der bliver nogenlunde lige Byrder og lige Rettigheder; og desuden er det jo factisk erkjendt, at Lovgiverne ikke tidligere have betragtet det som noget reelt Privilegium i Ordets egentlige Forstand; thi Lovgiverne have jo meget ofte baade forandret og omlagt og paalagt det frie Hartkorn Statter uden at der i næste Maade har været Tale om nogen som helst Erstatning. Og, som Sagen stiller sig for mig, saa har Regjeringen heller aldrig sikret nogen Borger en vis Varighed af Love; thi det Høies Vel maa jo absolut gaae forud for den Enkeltes, og hvor enkelte Privilegier staae i Veien for det almindelige Vel, der maae de affaafes, og hvor man synes at det gjør et temmeligt føleligt Indgrib, der er det efter min Mening Alt, hvad der kan forlanges af Staten, at den tager billigt Hensyn dertil; thi det var jo i høi Grad ubilligt at lade slike Indrømmelser staae ved Magt, som ikke opfyldte deres Hensigt, fordi nogle Enkelte have Fordeel deraf. Det er jo saameget naturligt, at de, som i saa lang Tid have høstet Fordele af et saadant Privilegium, kunde gjerne ønske at beholde det; men det er min Mening, at, hvor der finder en Ubillighed Sted, om den endogsaa er begrundet i et Slags Rettighed, eller har bestaaet fra Mand til Mand i en lang Række af Aar, bør man derfor ikke modsætte sig Ubillighedens Ophævelse. Og desuden er det nu ganske vist, at dette Hartkorn nu ikke synderligt følger denne Byrde, for hvilken det oprindeligt har erholdt Privilegiet, og der kan altsaa, efter min Mening om Sagen, aldrig i det Allerhøieste være Tale om mere end en lille billig Erstatning. Idet jeg har sagt, at der ikke kunde i det Allerhøieste være Tale om mere end billig Erstatning, da maa jeg hertil bemærke, at jeg derved mener en saadan Erstatning som den, der er foreslaaet i mit Forslag.